

Reklāmas regulējuma reforma/ LPS iebildumi

Grozījumi Reklāmas likumā (26-TA-1153);
Grozījumi likumā "Par nodokļiem un nodevām (26-TA 1152);
Ministru kabineta noteikumu projekts par reklāmas vietas atļaujām
(26-TA-956)

**EM
UZSTĀDĪJUMS:
MAZINĀT
BIROKRĀTIJU,
VIENKĀRŠOT
UN VIENĀDOT
REGULĒJUMU
VALSTS LĪMENĪ**

Reklāmas likuma grozījumi

Reformas pamatā/ problēma, kuru EM anotācija atzīst par neizmērītu

EM KONSTATĒJUMS

LPS / PAŠVALDĪBU PIEREDZE

Regulējums sadrumstalots, prasības un procedūras dažādās pašvaldībās atšķiras.

Nav regulējuma haosa — ir Latvijas teritoriju daudzveidība: vēsturiskais centrs, aizsargājamā apbūve, piekrastes ainava
LPS atzinums, 3. un 9. iebildums

Komersantiem jāveic pastāvīga reklāmas nomaiņas sašķaņošana — galvenais reformas pamatojums.

Pašvaldības praksē to neapstiprina, un pati EM anotācijā atzīst, datu par satura/dizaina maiņas biežumu VISPAR NAV.

Pašvaldības iejaucas jautājumos, kas saistīti ar reklāmas saturu un privāttiesiskajām attiecībām.

Noteikumu projekta 28. punkts jau tagad paredz, pašvaldība nevērtē reklāmas satura atbilstību citiem normatīvajiem aktiem.

Cik bieži tas patiešām notiek?

EM nezina. Anotācijas 26-TA-956 2.3. sadaļā, novērtējot administratīvo izmaksu samazinājumu, EM atzīst: "nav datu par reklāmas satura un grafiskā dizaina maiņas biežumu, izņēmumu gadījumu īpatsvaru, kā arī par to, cik bieži uzņēmumi atkārtoti iesaistās atļaujas saņemšanas procedūrās." Šis nemērītais slogs ir galvenais reformas pamatojums.

EM svītro pašvaldību pilnvarojumu, saglabājot pienākumus

SVĪTRO (7. PANTA TREŠĀ DAĻA)

"Pašvaldībai (..) ir tiesības izdot saistošos noteikumus par reklāmas izvietošānu publiskās vietās (..), paredzot ierobežojumus reklāmas izmēram, veidam, gaismas un skaņas efektiem atbilstoši videi, ēku un būvju arhitektūrai, kā arī nosakot vietas, kurās aizliegta atsevišķu preču (..) reklāmas izplatīšana."

SAGLABĀ (7. PANTA 2.1 UN 2.2 DAĻA)

Pašvaldības atļauja reklāmas vietas izmantošanai paliek pienākums.

Ministru kabinets nosaka saskaņošanas kārtību — bet bez vietējām prasībām izmēram, gaismai, skaņai vai preču ierobežojumiem.

Sekas. Pašvaldībai paliek atbildība saskaņot un uzraudzīt reklāmu, bet zūd instruments, tiesības noteikt, kādai jābūt reklāmai konkrētajā vietā, arhitektūrā un pilsētvidē.

Risks NR. 1 — zaudēta ietekme uz arhitektūru, publisko ārtelpu un vizuālo vidi kopumā.

Bez 7. panta trešās daļas pašvaldība nevar aizsargāt to, kas padara tās pilsētu vai novadu atpazīstamu

Tas ir neatgriezeniski, jo reklāmas ietekmi uz vidi nenosaka tikai atrašanās vieta, to nosaka izmērs, forma, krāsa, materiāls, apgaismojums un mainīgums. Tiesības saskaņot tikai VIETU, nevis šos parametrus, nozīmē, ka pašvaldība formāli saglabā pienākumu aizsargāt pilsētvidi, bet zaudē visus tam nepieciešamos instrumentus.

Rīga — UNESCO risks

Vēsturiskais centrs ir UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā. RVC likuma 5. pants aizsargā panorāmu, siluetu un apbūvi — bez vizuālā risinājuma vērtējuma šīs saistības nav izpildāmas.

Liepāja — pilsētas mākslinieka lomas zaudējums

4 aizsargājamas apbūves teritorijas un pilsētas centrs. Bez saistošajiem noteikumiem zūd arī pilsētas mākslinieka loma pilsētvides veidošanā.

Bauska, Jēkabpils, Salaspils, Saulkrasti. Tukums, Ventpils

Pilsētībūvniecības pieminekļi, UNESCO objekti, vēsturiskā piekrastes apbūve, visas paliek bez vietai pielāgota regulējuma.

EM MK noteikumu projekts «Kārtība, kādā izsniedz atļauju reklāmas vietas izmantošanai publiskās vietās un vietās, kas vērstas pret publisku vietu»

Mazāk papīru, vairāk reklāmas, tā EM risina birokrātijas problēmu

MK noteikumu projekta 6. punkts

Domāts vienkāršāk — sanācis haotiskāk

REKLĀMAS VIETAS ATĻAUJA NAV NEPIECIEŠAMA, JA:

- 6.1. Iekštelpās vai norobežotā teritorijā, ja reklāma nav redzama no publiskas vietas
- 6.2. Reklāmas vieta ir transportlīdzeklis
- 6.3. Pārnēsājams stends vai slietnis, kas nav nostiprināts pie zemes un netraucē kustību
- 6.4. Reklāmas vieta ir ārpus apdzīvotas vietas
- 6.5. Izkārtne apdzīvotā vietā — $\leq 2 \text{ m}^2$, bez digitāla ekrāna, apgaismojuma, uz zemes vai virs jumta
- 6.6. Skatloga rūts vai vitrīna
- 6.7. Info par nekustamā īpašuma izīrēšanu, iznomāšanu vai pārdošanu
- 6.8. Fasādes informācija par precēm, pakalpojumiem vai pasākumiem
- 6.9. Pie saimnieciskās darbības vietas — uz ēdienkartes, saulesarga, galda piederuma, terases norobežojuma vai līdzīga elementa

Rīgas secinājums, ka noteikumu projektā ir **neskaidras, savstarpēji pretrunīgas un grūti piemērojamas normas**, tiek dublētas augstāk stāvošo aktu normas (Administratīvā procesa likums), un **netiek noteiktas pat ne min. prasības pilsētvides un ēku arhitektūras kvalitātes saglabāšanai.**

PIEMĒRS NR. 1 — 2.1. APAKŠPUNKTS

Priekšvēlēšanu aģitācijas materiālus varēs **neierobežoti** izvietot uz ēku fasādēm, stabiem, stendiem, kokiem.

PIEMĒRS NR. 2 — 6.8. UN KOPSUMMA

Uz fasādes var būt **neierobežots skaits** reklāmu par precēm un pakalpojumiem. Kopā ar 6.5. (izkārtne) + 6.6. (skatlogs) + 6.10. (norādes) tas rada milzīgu, pilnīgi neierobežotu reklāmas daudzumu; 6.9. to papildina ar saulesargiem un ēdienkartēm nedefinētā apkārtējā teritorijā.

KUMULATĪVAIS EFEKTS

Uz VIENAS ēkas fasādes izņēmumi summējas — neviens tos kopā neskaita

Viena tirdzniecības ēka, viena teritorija:

2.1.

aģitācijas materiāli,

6.6.

skatlogs pilnībā aizlīmēts

6.8.

fasādes reklāma bez laukuma limita

6.9.

saulesargi, ēdienkarte, terase

6.10.

informatīvās zīmes

Katrs izņēmums vērtēts atsevišķi. Noteikumu projektā nav normas, kas ierobežotu vienlaicīgu izņēmumu summu uz vienas ēkas vai teritorijas. Teorētiski likumīgi, bet praksē tā ir pilnīga vizuālā nekārtība.

Rezultātā pastāv risks, ka pilsētvide kļūs **vizuāli pārsātināta** ar lielu skaitu reklāmas objektu, kas negatīvi ietekmēs pilsētvides estētiku un apgrūtinās arhitektūras uztveri.

MK noteikumu projekts pret Administratīvā procesa likumu

V nodaļa pārraksta to, kas likumā jau ir uzrakstīts

Reklāmas vietas izmantošanas atļauja ir administratīvs akts, tātad uz tās atcelšanu jau attiecas Administratīvā procesa likuma vispārīgie noteikumi. Noteikumu projekta 23. punkts pēc būtības pārraksta APL 85. un 86. pantu, katru gadījumu formulējot atsevišķi no jauna.

P.	Noteikumu projekta 23. punkts	APL norma	APL saturs
23.2.	atļauja saņemta, sniedzot nepatiesu informāciju	APL 86. p. 4) daļa	adresāts akta izdošanu panācis ar apzināti nepatiesu ziņu sniegšanu
23.3.	netiek ievēroti atļaujā noteiktie parametri	APL 85. p. 2) daļa	akts izdots ar nosacījumu, kas nav (pienācīgi, laikus) izpildīts
23.4.	negatīvs atzinums vai mainījušies apstākļi pēc tā sniegšanas	APL 85. p. 4) daļa	mainījušies faktiskie vai tiesiskie apstākļi, kas skar būtiskas sabiedrības intereses

Un tomēr — pretrunā. Noteikumu 23. punkts formulēts kā **obligāts** pienākums ("pašvaldība atceļ"), bet APL 85. un 86. pants abos gadījumos paredz iestādes **rīcības brīvību** ("var atcelt"). Ja normas dublē APL, tām jādublē arī tā loģika, pretējā gadījumā rodas jauna, augstākam likumam neatbilstoša norma.

Rīgas valstspilsētas pašvaldība: dublējoša norma nedod pievienoto vērtību, bet tā rada risku, ka pašvaldība piemēro speciālo normu tur, kur jāpiemēro APL, un otrādi.

Reklāmas nodevas atcelšana (26-TA-1152)

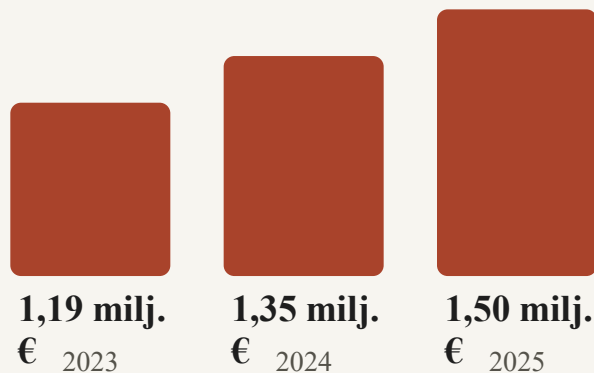
Pašvaldībām atņem naudu kur summa aug, nevis sarūk

ZAUDĒTIE IEŅĒMUMI
2025. GADĀ

1,50 milj. €

tikai no 15 lielākajām pašvaldībām, kur
reālā valsts mērogā summa ir lielāka.

KOPĒJIE IEŅĒMUMI PIEAUG AR KATRU GADU

+26 % divos gados. Šī nav sarūkoša, novecojusi nodeva, bet tā ir augoša
ieņēmumu plūsma, kuru atceļ tieši tad, kad tā pieaug.

Rīga viena pati: 1,32 milj. € (2025), kāpums no 1,03 milj. €
(2023) / +27 % divos gados. Lielākais zaudējums no visas
reformas.

EM to sauc par "0,05 % no kopējiem ieņēmumiem". Bet procentu
rēķina no visa budžeta, 1,5 miljoni euro nekur nepazūd tikai tāpēc, ka
budžets ir liels.

	2025	2026 (7 mēneši)
Ieņēmumi pašvaldību budžetos no pašvaldību nodevām KOPĀ	15 562 789	12 017 075
Ieņēmumi pašvaldību budžetos no pašvaldību nodevām <u>bez</u> pašvaldības nodevas par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonās (tikai Jūrmala)	9 616 095	7 184 438
Pašvaldības nodeva par domes izstrādāto oficiālo dokumentu un apliecinātu to kopiju saņemšanu	464 526	270 220
Pašvaldības nodeva par izklaidējoša rakstura pasākumu sarīkošanu publiskās vietās	30 532	28 896
Pašvaldības nodeva par atpūtnieku un tūristu uzņemšanu	1 863 212	1 113 779
Pašvaldības nodeva par tirdzniecību publiskās vietās	1 299 783	978 854
Pašvaldības nodeva par dzīvnieku turēšanu	64 608	52 893
Pašvaldības nodeva par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonās	5 946 694	4 832 637
Pašvaldības nodeva par reklāmas, afišu un sludinājumu izvietošanu publiskās vietās	1 634 718	931 345
Pašvaldības nodeva par laivu, motorlaivu un jahtu turēšanu	-	-
Pašvaldības nodeva par pašvaldību simbolikas izmantošanu	-	-
Pašvaldības nodeva par būvatļaujas izdošanu vai būvniecības ieceres akceptu	1 233 600	691 565
Pārējās nodevas, ko uzliek pašvaldības	3 025 116	3 116 886
<i>Abas pašvaldību nodevas kopā:</i>	2 868 318	1 622 910
<i>% no pašvaldību nodevu ieņēmumiem kopā</i>	18,4%	13,5%
<i>% no pašvaldību nodevu ieņēmumiem bez pašvaldības nodevas par transportlīdzekļu iebraukšanu īpaša režīma zonās</i>	29,8%	22,6%

Aicinājums EM precizēt četrus jautājumus pirms likumprojekta virzības tālāk

- ☐ 1. Pierādīt reformas nepieciešamību ar datiem, nevis pieņēmumu, kur anotācija pati atzīst, ka datu par saskaņošanas biežumu nav.
- ☐ 2. Saglabāt Reklāmas likuma 7. panta trešo daļu vai noteikt citu skaidru pilnvarojumu pašvaldībām vizuālā risinājuma prasībām.
- ☐ 3. izvērtēt reklāmas nodevas atcelšanas ietekmi uz pašvaldību budžetu (1,5+ milj. € gadā) un piedāvāt reālu kompensējošu mehānismu
- ☐ 4. Veikt pilnvērtīgu ietekmes izvērtējumu, teritoriju attīstību, kultūrvēsturisko mantojumu, starptautiskās saistības un pašvaldību budžetu, **jau pirms** Likumprojekta tālākas virzības, nevis pēc tā pieņemšanas

www.lps.lv

@lps_lv

@PasvaldibuSavieniba

PALDIES!

Dr.oec. Andra Feldmane, LPS Padomniece uzņēmējdarbības jomā

